

Täysistunto

Torstai 19.3.2026 klo 16.00

2.4. Suullinen kysymys tasa-arvon toteutumisesta peruskoulussa (Sofia Vikman kok)

Suullinen kysymys SKT 47/2026 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.30 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Näin Minna Canthin päivänä on hyvä muistaa, että hallitus on tehnyt lukuisia tasa-arvoa lisääviä päätöksiä. [Eduskunnasta: Höpö höpö!] Pakkoavioliitot ja silpominen on kriminalisoitu, väkivaltaan puututaan aiempaa tiukemmin, naisten terveystalvaeluita on parannettu ja työperäiseen hyväksikäyttöön puututaan.

Työelämän tasa-arvon kivijalka on peruskoulu, johon hallitus on panostanut erityisen paljon: pysyvää lisärahoitusta, työrauhan parantamista, kännykkäkieltoa, lisää aikaa oppimiseen, lisää aikuisia. Oppimistulosten erot ovat kuitenkin pitkään kasvaneet, erityisesti pojat jäävät jälkeen, tyttöjen ahdistuneisuus on lisääntynyt, ja meillä Suomessa koulutuksen alavalinnat eriytyvät sukupuolen mukaan kansainvälisesti vertaillen poikkeuksellisen vahvasti. Kysyn opetusministeriltä: miten peruskoulu vastaa tulevaisuudessa paremmin näihin tasa-arvohaasteisiin huolehtien [Puhemies koputtaa] sekä tyttöjen että poikien tarpeista nykyistä paremmin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.31 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! [Hälinää — Puhemies koputtaa!] Kiitos äärimmäisen tärkeästä kysymyksestä. Me olemme huomanneet tosiaankin, että oppimistulokset eriytyvät. Tytöt voivat huommin koulussa mutta pärjäävät paremmin. Pojat ehkä voivat paremmin mutta pärjäävät huonommin. Me olemme tähän tarttuneet tekemällä lukuisia muutoksia kouluun.

Toisaalta olemme yrittäneet työrauhaa parantaa, toisaalta uudistaneet oppimisen tukea, mikä minun mielestäni on oleellinen kysymys tässä, siis on todella tärkeätä, että pystymme hyvissä ajoin tarttumaan näihin haasteisiin, ja se työ tietenkin alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Sitten me olemme tuoneet kouluun laajan yhdenvertaisuuden kehittämisohjelman, joka puuttuu tietenkin tällaisiin kysymyksiin mutta myöskin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kokemuksiin haasteisiin, jotka näkyvät herkästi myöskin koulussa.

Puutuitte siihen, että mitä polkuja tarjotaan siitä eteenpäin. Kyllä minä itse ajattelen, että kun saadaan oppimistuloksia parannettua, tasapainotettua, kun saadaan vaikka parannettua poikienkin asemaa koulussa, [Puhemies koputtaa] niin se eroavaisuus — joka tänään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2026 vp

on hyvinkin iso siinä, miten pyritään toiselle asteelle [Puhemies koputtaa] — toivottavasti myöskin tasoittuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Berg, olkaa hyvä. — Pahoittelut. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

16.33 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen työllisyyspolitiikka on keskittynyt kolmeen asiaan: työttömiltä leikkaamiseen, työntekijän työsuhteturvan heikentämiseen, työntekijän ja työttömän koulutusmahdollisuuksien huonontamiseen. Työttömyysturvan leikkauksella hallitus kannusti työttömiä työllistymään. Työttömyysturvan suojaosan poistoa hallitus perusteli niin, että tällä leikkauksella osa-aikatyöntekijää autettiin työllistymään kokoaikaiseksi työntekijäksi. Ja kuinkas on käynyt: työtön ei ole työllistynyt, vaikka hallitus kuinka heiltä on leikannut, koska niitä töitä ei ole.

Arvoisa työministeri, voisiko yksi pitkäaikaistyöttömän työllistämistoimi olla se, että palauttaisitte vuorotteluvapaan? Aikanaan vuorotteluvapaalle jääneen työntekijän tilalle palkattiin pitkäaikaistyötön, ja vuositasolla tämä tarkoitti useitten tuhansien työntekijöitten, siis niiden, jotka olivat pitkäaikaistyöttömiä, palkkaamista ja työllistämistä. Voisiko tällainen toimi olla yksi vaihtoehto?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.34 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvostan sitä, että oppositio tekee tällaisia rakentavia ehdotuksia. Totta kai on minusta hyvä, että käymme hyvin avoimesti tätä keskustelua, vaikka en voi tässä nyt tietenkään lupata, että vuorotteluvapaajärjestelmää palautettaisiin, [Krista Kiuru: Teillä oli kuitenkin lupaus, että jonkunlainen tulee!] mutta totta kai on hyvä arvioida eri kokonaisuuksia ja katsoa taas vastaavasti tässä nyt sitten, kun teemme omaa valmistelua, mitkä päätökset ovat perusteltuja. Haluan kuitenkin, hyvät kansanedustajat, muistuttaa teitä siitä, että kun puhumme pitkäaikaistyöttömyydestä, niin tällä hetkellä jo meillä on myös hyvin toimivia julkisen työllisyyspolitiikan välineitä, kuten palkkatuki, jota olen parhaillaan uudistamassa, ja sen tavoitteena on nimenomaan myös madaltaa kynnystä yrityksissä, vaikka Porissa, että Porissa sitten yhä useampi yritys voisi saada sitä palkkatukea ja sen kautta taas vastaavasti sitten myös tarjota työtä yhä useammalle työntekijälle. Eli teemme myös julkisen työllisyyspolitiikan taustalla useita päätöksiä, joilla nimenomaan pyritään myös parantamaan tätä palvelujärjestelmää, [Puhemies koputtaa] ja tämän osalta tulen palaamaan tämän talon suuntaan vielä tämän kevään aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.35 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorisotutkijana sattuu sieluun joka kerta, kun kuulen, kuinka Orpon hallituksen ministerit perustelevat omia päätöksiään nuorilla ja nuorten aseman vahvistamisella, kun samaan aikaan se ryhmä, jolta te leikkaatte kaikkein eniten, on 18—24-vuotiaat nuoret. Te leikkaatte heidän toimeentulostaan, te leikkaatte heidän koulutuksestaan. Te teette päätöksiä, jotka nostavat lapsiperheköyhyyttä tässä maassa. Te leikkaatte sote-palveluista, joita nuoret käyttävät.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2026 vp

Ministeri Marttinen, aivan niin kuin edustaja Tynkkynen täällä sanoi, meillä on tässä maassa hätätilanne nuorisotyöttömyyden suhteen. Nyt haluan kuulla teiltä niistä konkreettisista toimenpiteistä, joita te aiotte tehdä, jotta tähän tartutaan. Missä ovat ne konkreettiset toimet? Työllistymisaseteli on hyvä, mutta sen ulkopuolelle jää tosiaan 95 prosenttia työttömistä nuorista. [Puhemies koputtaa] Työllisyysrahoja te leikkaatte. Missä ovat konkreettiset toimet?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.36 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Täytyy nyt kuitenkin todeta se, kun puhuitte näistä palveluista, että tämä hallitus on kuitenkin toteuttanut nuorten terapiatakuun, mitä taas vastaavasti aiempi hallitus ei tehnyt. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Jos ajatellaan sitä, että jos nuoren mieli järkkyy, niin totta kai on niin, että myöskin opinnoissa eteneminen tai vaikka työnhaku tai työllistyminen kaikki taas vastaavasti saavat osua. Siksi on tärkeää pitää huolta myös siitä, että nuorten palvelut pysyvät kunnossa. Se on meille erittäin tärkeä asia, ja tätä työtä me vastaavasti myös jatkamme.

Samoin koulutuksen puolella meillä on edelleen erittäin paljon koulutusvolyyymia käytössä niin ammatillisen koulutuksen puolella kuin korkeakoulutuksen puolella, jonne maan hallitus on myös lisäämässä aloituspaikkoja. Me haluamme pitää huolen siitä, että jokainen nuori löytää sen oman paikkansa meidän koulutusjärjestelmästä ja sen jälkeen taas vastaavasti pääsee töihin. Kuten totesin, nuorten työllistymisaseteli on juuri otettu käyttöön. Uskon ja odotan, että tämän kevään aikana tämä tarkoittaa [Puhemies koputtaa] tuhansille suomalaisille nuorille toivoa paremmasta ja siitä, että pääsee siihen ensimmäiseen oman alan työpaikkaan kiinni.